

ban. Minthogy ez a jelenség jó darabig tartott, lehetőleg pontosan figyeltem meg: hány másodpercze volt egy-egy fecskének szüksége, hogy a két kiszemelt topolyafa közötti tért végignyilalja? az átlag *hét* másodpercet adott. A két fa közötti távolságot mérőlánczczal vettem föl s pontosan 140 métert kaptam ki, a miből következik, hogy a füstí fecske egyik, valószínűleg vonulási sebessége $7 : 140 = 20$ méter másodpercenként.

H. O.

Numenius tenuirostris, Vieill. A vékonycsőrű Hujtó vagy Goizer. Ez a déli s éppen azért tájainkon igen ritka madár, a mult ősön — 1893 október 28-ikán — Kún-Félegyháza táján került meg s szerencsére PÁL KÁROLY vadkereskedő úr kezeibe jutott, ki gyűjteményem számára engedte át. A Királyhágon inneni országrészből ez az első és egyetlen hím példány, a mely *teljesen* tipikus úgy csőre alkotása, mint különösen a hasfél rajza alapján, mely a jellemző és szembezőkö szívalakú foltokat tünteti föl. Az eddig kimutatott példányok — I. FRIVALDSZKY «Aves Hungariæ» — inkább kis N. arquatusok benyomását teszik. A BUDA ÁDÁM birtokában levő példány részletes leírását nem ismerjük.

H. O.

Csontmadár. Ampelis garrula L. Az elmúlt télen helylyel-közel seregesen mutatkozott; 1893 novemberben, 1894 januárban és április elején jelentette Szűts BÉLA Csákyóról és Tavarnáról. BUDA ÁDÁM közlése szerint az utolsókat Malomvizen márczius végén lőtte DANFORD ESQU.

M. O. K.

Hósármány. Plectrophanes nivalis. A lefolyt egészben enyhébb s hó nélkül szükölködő télen kisebb csapatokban Csákyó körül mutatkozott; bejelentette Szűts BÉLA 1894 január 26-ikáról. Jelezve volt Nógrád megyéből és a Fertő tájáról is.

M. O. K.

Társas fészkelés. DANFORD ESQU, az erdélyi rész délnyugoti zugában pár évvel ezelőtt egyazon fán a következő társaságot találta fészkelő félben: a fa derekában sajátvájású lyukban a középső tarka harkály — Picus medius — egy mel-

eines Tages wieder Schwalben, welche eilig in südwestlicher Richtung fortzogen. Da diese Erscheinung ziemlich lange währte, beobachtete ich möglichst pünktlich: wie viel Secunden eine Schwalbe benöthigte, um den Raum zwischen zwei bestimmten Pappeln zu durchmessen? und fand ich im Durchschnitte *sieben* Secunden. Die Entfernung der zwei Bäume von einander, vermittelt einer Messkette bestimmt, betrug 140 Meter, woraus folgt, dass eine, wahrscheinlich Zugflugart der Schwalbe $7 : 140 = 20$ Meter in der Secunde beträgt.

O. H.

Numenius tenuirostris, Vieill. Die dünn-schnäblige Brachschnepfe. Diese südliche und eben deswegen bei uns sehr seltene Form wurde am 28. Oktober 1893 in der Gegend von Kún-Félegyháza erlegt und gelangte zum Glück in die Hände des Wildprethändlers, Herrn KARL PÁL, der den Vogel mir überliess. Aus dem Landesgebiete diesseits des Königssteiges ist dies das erste und einzige männliche Exemplar, welches vollkommen typisch ist, sowohl was die Schnabelbildung, als auch ganz besonders die Zeichnung der Unterseite anbelangt, welch' letztere die so charakteristischen und auffallenden Herzflecken aufweist. Die bis jetzt bekannten Exemplare — v. FRIVALDSZKY «Aves Hungariæ» — machen mehr den Eindruck kleiner N. arquatus. Das Exemplar von A. v. BUDA kenne ich nicht.

O. H.

Seidenschwanz. Ampelis garrula L. Im abgelaufenen Winter erschien der Vogel stellenweise in Schaaren; BÉLA von Szűts meldete die Ankunft im November 1893, dann im Jänner und April 1894 bei Csákyó und Tavarna. Nach A. von BUDA wurden die letzten Ende März bei Malomviz durch DANFORD ESQU. erlegt.

U. O. C.

Schneespornammer. Plectrophanes nivalis. Erschien im verflossenen, im Ganzen milderen und schneelosen Winter in kleineren Gesellschaften bei Csákyó. Angemeldet durch B. von Szűts am 26. Jänner 1894; wurde auch aus Neograd und vom Fertő signalisiert.

U. O. C.

Brutgesellschaft. Im südwestlichen Winkel des siebenbürgischen Landestheiles fand vor einigen Jahren DANFORD ESQU. folgende Gesellschaft auf, eigentlich in ein und demselben Baume brütend: im Stamme in selbst gehöhltem Loch

lékágban saját tapasztású fészekben a csuszka — *Sitta caesia* — s ismét egy mellékág odvában a kazári, vagy lábatlan vagy sarlós fecske — *Cypselus apus* — költött.

B. A. in lit.

Lanius senator L. A vörösfejű gébics Magyarországon. Ez a faj a magyar Ornisban mindeddig kétes volt, noha számos ornithologus felsorolta a mint ez FRIVALDSZKY JÁNOS kitűnő művében — *Aves Hungariae* 1891 p. 186 — olvasható is. A Nemzeti Múzeum gyűjteményében több példány szerepelt ugyan mint magyarországi; de a lelőhely hiánya alapján kisorolatott. CHERNEL ISTVÁN is felhossa Csabrendekről — Utazás Norvégia végvidékére 1893 p. 30 — s hozzáteszi, hogy a kikészített bőr elromlott; de evvel az adattal szemben is fentartatott az elv, hogy csupán oly fajnak van helye a magyar Ornis érvényes kimutatásában, a melynek példánya valamely gyűjteményben meg is van. Noha ez az eljárás néha tulságosan szigorú, mégis van jó oldala is, az, hogy megóvjja ismereteinket a sokszorosan nagyon is ingadozó, be nem bizonyítható állítások özönétől. A *Lanius senator* előfordulása azonban most már kétségtelen tény, mely KOSZTKA LÁSZLÓ gyógyszerész úrnak köszönhető, ki a madár ♂-jét f. é. május 3-án Gácson, Nógrád megye, megfigyelte, elejtette s szakszerűen elkészített bőrét a M. O. Központnak be is küldötte.

den mittleren Buntspecht — *Picus medius* — in einem Nebenaste in selbstgekleibtem Nest die Spechtmeise — *Sitta caesia* — und wieder in der Höhlung eines Nebenastes den Mauersegler — *Cypselus apus*. *A. v. B. in lit.*

Lanius senator L. Der rothköpfige Würger in Ungarn. Diese Art war für die Ornis Ungarns bis in die jüngste Zeit fraglich, obzwar sie von vielen Ornithologen angeführt wurde, wie dies aus JOH. V. FRIVALDSZKYS ausgezeichnetem Werke — *Aves Hungariae* 1891 p. 186 — ersichtlich ist. In der Sammlung des ung. National-Museums existirten zwar mehrere Exemplare als ungarische, diese wurden jedoch wegen Mangel der Fundorte ausgeschieden. Auch STEPHAN V. CHERNEL führt die Art von Csabrendek an — Utazás Norv. végvidékére 1893 p. 30 — bemerkt jedoch, dass der präparirte Balg zugrunde ging; selbst gegenüber dieser Angabe wurde das Princip aufrecht erhalten, wornach im giltigen Verzeichnisse der Ornis Ungarns nur jene Art aufgenommen wird, deren Exemplare in irgend einer Sammlung vorhanden sind. Es ist wahr, dass dieses Vorgehen oft zu streng erscheint, es hat aber die gute Seite, dass unsere Kenntniss gegen eine Fluth schwankender, nicht beweisbarer Angaben geschützt ist. Das Vorkommen des *Lanius senator* ist nun aber eine Thatsache, welche wir Herrn Apotheker LADISLAUS KOSZTKA verdanken, der den Vogel — ♂ — am 3. Mai d. J. bei Gács im Nógráder Comitete beobachtete, schoss und den präparirten Balg des Vogels der U. O. C. einsandte.

INTÉZETI ÜGYEK. — INSTITUTS-ANGELEGENHEITEN.

Madártelepek. A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter az alapító rendeletben a «Magyar Ornithologiai Központ» feladatai között elrendelte a magyar földön még fennálló nagyobb madártelepek fölvételét s egy megfelelő térképen való kimutatását is. E célra a RÖKK SZILÁRD alapítványból két részletben 600—600, egészben tehát 1200 frt fog folyóvá tétetni, a mely összeg a nagy táborkari térkép beszerzésére, a telepek térképének megrajzolására s oly pontok megvizsgálására fog fordítatni, a hol megbízható ornithologus nem lakik. A tervzet már teljesen készen van. A telepek első sorban a táborkari térképre vezetnek rá,

Brutkolonien. Das hohe Ministerium für Cultus und Unterricht hat in der Gründungsurkunde als Aufgabe der Ungarischen Ornith. Centrale auch die Aufnahme der auf Ungarns Boden noch bestehenden Brutkolonien angeordnet. Zu diesem Zwecke werden aus der Stiftung weil. RÖKK SZILÁRD in zwei Raten à 600 fl. im Ganzen also 1200 fl. flüssig gemacht, welche Summe zur Anschaffung der grossen Generalstabkarte, zur Ausführung der Colonienkarte und zur Durchforschung jener Punkte bestimmt ist, wo kein verlässlicher Ornithologe vorhanden ist. Der Plan der Aufnahme ist schon vollkommen in Ordnung. Die Brutkolonien werden vor Allem